

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/229662,W-holdzie-Ofiarom-Zbrodni-Katynskiej.html>
27.02.2026, 00:51

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

W hołdzie Ofiarom Zbrodni Katyńskiej

17 września 2025 roku w 86. rocznicę napaści Związku Sowieckiego na Polskę odbył się państwowy pogrzeb Ofiar Zbrodni Katyńskiej. W uroczystości wzięli udział Prezydent RP Karol Nawrocki oraz zastępcy prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

17.09.2025

W Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie hołd Ofiarom złożyli przedstawiciele najwyższych władz państwowych, duchowieństwo, żołnierze Wojska Polskiego, Straży Granicznej, funkcjonariusze Służby Więziennej i Policji Państwowej, reprezentanci stowarzyszeń i środowisk pielęgnujących pamięć o ofiarach zbrodni sowieckich oraz licznie zgromadzeni goście. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali zastępcy prezesa dr hab. Karol Polejowski, dr Mateusz Szpytma oraz dr hab. Krzysztof Szwagrzyk.

Mszę świętą z ceremoniałem wojskowym w intencji Ofiar sprawował biskup polowy Wojska Polskiego Wiesław Lechowicz.

Podczas nabożeństwa do zebranych zwrócił się Prezydent RP Karol Nawrocki:

- Po 1 września 1939 r. musieliśmy asymilować się do myśli o wojnie, po 17 września 1939 r. po wejściu Związku Sowieckiego musieliśmy przyzwyczajać się do myśli o totalnym zniszczeniu Rzeczypospolitej. Mówiono, że Niemcy chcą zabić nasze ciało, a Sowieci chcą zabrać naszą duszę. Tym było ludobójstwo katyńskie - chęcią zabrania nam narodowej duszy naszych elit, oficerów, oficerów rezerwy, policjantów, żołnierzy, funkcjonariuszy służby więziennej i Korpusu Ochrony Pogranicza.

Prezydent RP dodał również, że dzięki Rodzinom Katyńskim, odpowiedzialnym nauczycielom z czasów PRL-u oraz odważnym uczniom:

- Prawda o Katyniu przetrwała i stać się musi fundamentem wolnej Polski.

Ceremonia pogrzebowa szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej - Warszawa, 17 września 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Ceremonia pogrzebowa szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej - Warszawa, 17 września 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Ceremonia pogrzebowa szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej - Warszawa, 17 września 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Ceremonia pogrzebowa szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej - Warszawa, 17 września 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Ceremonia pogrzebowa szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej - Warszawa, 17 września 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Ceremonia pogrzebowa szczątków Ofiar Zbrodni Katyńskiej - Warszawa, 17 września 2025. Fot. Sławek Kasper (IPN)

W podziemiach Katedry Polowej Wojska Polskiego zostało złożonych w szesnastu urnach 15 czaszek i materiał kostny Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Dwanaście czaszek zostało wydobytych w 1991 roku podczas prac ekshumacyjnych w Charkowie, a następnie przesłane do Polski w celu przeprowadzenia badań. Trzy czaszki oraz materiał kostny znajdowały się w Muzeum Katyńskim.

Całość materiału została zabezpieczona przez prokuratorów Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie do prowadzonego śledztwa. Pogrzeb doczesnych szczątków Ofiar był możliwy w związku z zakończeniem ich badań.

Uroczystość zorganizował Instytut Pamięci Narodowej. IPN od ćwierćwiecza przekazuje prawdę o Katyniu, dba o pamięć o ofiarach tej zbrodni oraz przypomina, kto tej zbrodni dokonał. Misja ta będzie kontynuowana przez następne lata, aby kolejne pokolenia znały prawdę o eksterminacji polskich elit, dokonanej przez sowieckiego agresora pozostającego w sojuszu z Niemcami.

Transmisja z uroczystości na IPNtv:

Informacja o śledztwie w sprawie Zbrodni Katyńskiej

Śledztwo w sprawie określanej symbolicznym mianem Zbrodni Katyńskiej, tj. w sprawie stanowiących zbrodnię wojenną i zbrodnię przeciwko ludzkości, zabójstw nie mniej niż 21 768 obywateli polskich dokonanych w okresie od dnia 5 marca do bliżej nieustalonego dnia i miesiąca 1940 r. na terytorium ZSRR przez funkcjonariuszy tego państwa, działających w wykonaniu podjętej w Moskwie w dniu 5 marca 1940 r. uchwały Biura Politycznego Komitetu Centralnego Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), tj. o przest. z art. 118 § 1 k.k. w zb. z art. 123 § 1 pkt. 3 i 4 k.k. i inne, jest prowadzone przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie od 30 listopada 2004 r. Zostało wszczęte na skutek formalnych zawiadomień o przestępstwie złożonych przez stowarzyszenia skupiające krewnych ofiar mordy katyńskiego. Notoryjna wiedza o śmierci Stalina i innych wysokich funkcjonariuszy partyjnych i państwowych ZSRR, odpowiedzialnych za dokonanie mordy, nie stanowiła przeszkody dla wszczęcia śledztwa katyńskiego, bowiem szczególne przepisy ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej w art. 45 ust. 4 nakazują wszczęcie i prowadzenie postępowania karnego nawet w sytuacji, gdy wiadomo jest, że nie żyją już sprawcy zbrodni. To uregulowanie ustawodawca wprowadził mając na względzie m.in. powinność zadośćuczynienia wszystkim pokrzywdzonym przez totalitaryzm.

Celem śledztwa jest wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy, w tym między innymi imienne ustalenie wszystkich obywateli polskich – ofiar Zbrodni Katyńskiej, ustalenie nieznanych dotąd miejsc ich kaźni i pochówku, sporządzenie pełnej listy osób, którym w niniejszym postępowaniu przysługują prawa pokrzywdzonych, ustalenie wszystkich osób biorących udział zarówno w podjęciu, jak i w wykonaniu decyzji z 5 marca 1940 r., określenie zakresu odpowiedzialności każdej z nich i – o ile to będzie możliwe – pociągnięcie do odpowiedzialności żyjących sprawców.

Czynności dowodowe koncentrują się na przesłuchiwanie świadków oraz poszukiwaniu materiałów archiwalnych odnoszących się do Zbrodni Katyńskiej. Do chwili obecnej przeprowadzono przesłuchanie ponad 4400 świadków. Większość z nich stanowią członkowie rodzin zamordowanych. Czynności przesłuchania świadków są prowadzone nie tylko na terenie Polski, ale również poza jej granicami.

W toku śledztwa w sprawie Zbrodni Katyńskiej poszukiwane są w kraju i poza jego granicami dowody mogące mieć istotne znaczenie dla przedmiotu postępowania. W tym celu prowadzone są rozliczne kwerendy mające doprowadzić do odnalezienia archiwalnych dokumentów, fotografii i dokumentalnych materiałów filmowych dotyczących Zbrodni Katyńskiej. Osiągnięciem śledztwa jest zebranie w jednym postępowaniu obszernego materiału dowodowego pochodzącego z wielu źródeł.

Z uwagi na istotne znaczenie dla niniejszego śledztwa materiału dowodowego zgromadzonego w śledztwie o sygn. 159 Naczelnej Prokuratury Wojskowej Federacji Rosyjskiej w sprawie Zbrodni Katyńskiej prokuratorzy zespołu śledczego występowali trzykrotnie (w 2005, 2009 i 2013 r.) do Prokuratury Generalnej FR z wnioskiem o udzielenie pomocy prawnej poprzez udostępnienie całości akt śledztwa rosyjskiego o sygn. 159 oraz postanowienia o umorzeniu tegoż śledztwa. Do chwili obecnej strona rosyjska przekazała w kilku transzach uwierzytelnione kopie łącznie 148 tomów akt śledztwa o sygn. 159, liczące ponad 45 tysięcy kart. Nie przekazano kopii pozostałych 35 tomów akt ww. śledztwa oraz postanowienia z 21 września 2004 r. o umorzeniu rosyjskiego śledztwa stwierdzając, że wniosek IPN nie może zostać wykonany „ze względu na jego niezgodność z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej”.

Nie udało się także uzyskać z prokuratury Republiki Białorusi kopii materiałów ze śledztwa prowadzonego w sprawie masowych grobów w Kuropatach koło Mińska. Republika Białorusi odmówiła też realizacji wniosku IPN dot. tzw. białoruskiej listy katyńskiej. Natomiast w wyniku realizacji wniosków Oddziałowej Komisji w Warszawie o udzielenie międzynarodowej pomocy prawnej uzyskano szereg materiałów z RFN, Ukrainy i USA.

W toku śledztwa prowadzone są przez biegłych genetyków prace związane z identyfikacją zabezpieczonych na terytorium Polski szczątków ofiar Zbrodni Katyńskiej. Co do znacznej części z nich udało się już uzyskać pełne profile genetyczne, co pozwala na prowadzenie dalszych genetycznych badań porównawczych.

Najważniejszym wyzwaniem stojącym przed prokuratorami zespołu śledczego jest jak najpełniejsze zrealizowanie, przy istniejących ograniczeniach w dostępie do nowych materiałów źródłowych, celów śledztwa. Z uwagi na znaczny upływ czasu od popełnienia Zbrodni i obowiązującą w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej zasadę niewydawania swoich obywateli należy stwierdzić, że polskie śledztwo katyńskie ma obecnie charakter historyczny i finalnie nie doprowadzi do prawnego osądzenia sprawców zbrodni. Nie umniejsza to jednak rangi tego postępowania, bowiem odtworzenie okoliczności Zbrodni i ustalenie jej sprawców jest naszą powinnością wobec ofiar.

Przemawia za tym również polska racja stanu, gdyż Zbrodnia Katyńska nie została formalnie osądzona na forum międzynarodowym. W tej sytuacji ustalenie stanu faktycznego i dokonanie oceny prawno-karnej Zbrodni Katyńskiej i jej sprawców staje się obowiązkiem Państwa Polskiego. Sformułowanie i szczegółowe uzasadnienie w kategoriach historycznych i prawnych ocen tej Zbrodni znajdzie swój wyraz w decyzji merytorycznej kończącej polskie śledztwo.

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie

Zobacz także:

- [Zbrodnia Katyńska - S 38.2004.Zk](#)
- [Apel w sprawie Zbrodni Katyńskiej](#)
- [Ekspertyza. Czaszki przywiezione z Katynia](#)
- [Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Polecamy materiały Instytutu Pamięci Narodowej poświęcone Zbrodni Katyńskiej](#)
- [Karol Nawrocki, Katyńska blizna](#)
- [Karol Polejowski, Fałszowanie Katynia](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Zbrodnia katyńska

Uroczystości pogrzebowe

Powiązane wiadomości

86. rocznica sowieckiej agresji na Polskę – Warszawa, 17 września 2025